Základní škola a mateřská škola Oskava,
příspěvková organizace,
Oskava 66, 788 01 OSKAVA

ŠKOLNÍ STRATEGICKÝ PLÁN PRIMÁRNÍ PREVENCE

Školní rok 2022/2023

Vypracovala: Ing. Petra Lónová, školní metodik prevence
Schválila: Mgr. Jaromíra Lónová, ředitelka školy

Školní strategický plán primární prevence je dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a především na prevenci rizikového chování.

Pod pojmem rizikové chování (RCH) rozumíme takový typ chování, v jehož důsledku dochází ke zvýšení zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Jako rizikové chování bereme zejména: šikanu a násilí ve školách, dále záškoláctví, užívání návykových látek, další závislosti jako jsou gambling, problémy spojené s nadužíváním PC, poruchy příjmu potravy, užívání anabolik a steroidů, kriminální jednání, sexuálně-rizikové chování, vandalismus, xenofobie, rasismus, intoleranci a antisemitismus, komerční zneužívání dětí atd.

Důraz je kladen na informovanost žáků především v hodinách prvouky a přírodovědy na prvním stupni, v hodinách chemie, přírodopisu a zejména pak ve výchovách k občanství a ke zdraví na druhém stupni. Cílem je také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků. Dalším velmi důležitým momentem je program na budování zdravého klimatu nejen ve škole, ale především v každé třídě, což je v kompetenci každého třídního učitele.

Naším cílem je také vést žáky ke správnému sebehodnocení, sebevědomí, stanovení si reálných cílů v životě, ke zvládání stresů, k dovednostem řešit krizové situace. K tomuto cíli využíváme různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, atd.

Charakteristika a materiální vybavení školy

- Jsme základní škola, kde žáci plní 9 let povinné školní docházky. Součástí organizace je školní družina a školní jídelna, které jsou umístěny v samostatných objektech.
- Škole je udělena výjimka od zřizovatele z nejnižšího počtu žáků ve třídě. Budova základní školy se nachází nedaleko středu obce s dobrou autobusovou dostupností.
- Zaměření školy: environmentální výchova + cizí jazyky – posílena hodinová dotace.
- Všechny ročníky mají po jedné třídě s následujícím počtem žáků:
  1. třída: 9 žáků
  2. třída: 7 žáků
  3. třída: 6 žáků
  4. třída: 10 žáků
  5. třída: 6 žáků
  6. třída: 11 žáků
  7. třída: 10 žáků
  8. třída: 4 žáci
  9. třída: 9 žáků

- Spádovou oblast školy tvoří obec Oskava a její části: Mostkov, Nemrlov, Václavov, Třemešek.
- Školní vzdělávací program: **MALÁ ŠKOLA = VELKÁ RODINA.**
- Každá třída má svou kmenovou učebnu.

- Prostorové, materiální a hygienické podmínky školy umožňují plnění ŠVP bez omezení.
- Hlavním cílem školy je poskytnout žákům základní vzdělání a obecný přehled o světě, naučit je učit se a rozvinout jejich komunikační dovednosti v mateřském jazyce, ve dvou cizích jazycích a dovedností a znalostí i na poli digitálním.
- Škola se snaží vštípit žákům, že mají nejen svá nepopiratelná práva, ale i povinnosti, které musí dodržovat.
- Každoročně základní škola nabízí žákům bezpočet kroužků, kde žáci mohou prohloubit své znalosti a dovednosti. Škola rovněž pořádá pro své žáky exkurze a výlety (v loňském roce se uskutečnila i jedna zahraniční exkurze).

Analýza situace: prostředí školy a riziková prostředí pro výskyt rizikového chování

- Škola má výhodnou polohu ve středu obce u řeky Oskavy s relativně dobrou dopravní dostupností. Budova je po celkové rekonstrukci včetně zateplení a výměny oken, nových podlah a podlahových krytin. Téměř v každé třídě je nová interaktivní tabule, počítač a dataprojektor a rovněž naše škola disponuje prostornou počítačovou učebnou. Hodiny tělesné výchovy probíhají v tělocvičně, která je umístěna v Kulturním domě obce, v jehož sousedství je rovněž nová multifunkční sportovní plocha, která je škole plně k dispozici.
- Ve všech ročnících integrujeme děti se SVP do běžných tříd. Všechny budovy školy (škola, školní jídelna, tělocvična) se nachází v krátké docházkové vzdálenosti. Mladší žáci tráví volný čas většinou doma u počítače či televize, někteří starší žáci posedáváním na zastávce autobusu.
- Riziková prostředí ve škole jsou: chlapecká/ dívčí WC (riziko šikany a vandalizmu), šatny (riziko krádeží, šikany, vandalizmu), prostranství kolem budovou školy (zejména s ohledem na kouření, šikana, vandalismus).

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

V prvním patře školy je umístěna nástěnka školního metodika prevence, o které žáci vědí a mohou se zastavit o přestávkách. Zde je umístěn telefonní kontakt na Linku bezpečí i informace o schránce důvěry - pro anonymní dotazy, připomínky, podněty, apod. Schránka je v přízemí vedle sborovny 1. stupně.

Pozitiva školy

- Na škole se pravidelně organizují celoškolní projekty (tematické dny, tvořivé dílny, slavnosti školy).
- Učitelé se pravidelně scházejí na organizačních a pracovních poradách, také pravidelně zasedají jednotlivá metodická sdružení. Pedagogové se průběžně vzdělávají podle potřeby a nabídky vzdělávacích kurzů.
- Učitelé organizují pobytové akce a tematické exkurze.
- Významnou roli při realizaci školního plánu prevence mají jednotliví učitelé, kteří pod

vedením ŠMP začleňují jednotlivá preventivní témata do výuky, a to v souladu s RVP, ŠVP a svými tematickými plány. Rovněž do třídnických hodin jsou preventivní témata začleněna.
- Žáci jsou zvyklí vyjadřovat svůj názor a hodnotit klima školy i třídy.
- Žáci o případných problémech mohou informovat své třídní učitele, výchovnou poradkyni, školní metodičku prevence nebo realizačním týmem pro řešení šikany.
- Někteří rodiče se školou spolupracují, ale o problematiku rizikového chování se většinou zajímají, až když se s některým jevem setkají u svého dítěte nebo v kolektivu, jehož je jejich dítě součástí.
- Výchovná poradkyně a metodička prevence poskytují konzultace ve stanovených časech nebo po dohodě.
- S rodiči jednají třídní učitelé v rámci svých konzultačních hodin a na třídních schůzkách. V případě vážných problémů jsou svolávány výchovné komise.
- Kontaktní údaje na učitele rodiče získají z žákovské knížky nebo na webových stránkách školy. Zde se mohou také vyjádřit ke všemu, co se ve škole děje. Komentáře dávají prostor k diskusi. Svolávají se případové komise k problematickým žákům za účasti ŘŠ.
- Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitelé se zajímají o žáka, podněcují dialog. Učitelé získávají důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem. Škola je zapojena do KPPŠ, žáci vyplňují anketní dotazníky. Existuje i úzká spolupráce s PPP a SPC Šumperk – krizová intervence.

Negativa školy

- agresivní chování některých žáků vůči sobě
- pozdější možnost řešení kyberšikany v počátečním stadiu (žáci se hned nesvěří)
- opakované kouření některých žáků v okolí budovy školy
- požívání alkoholických nápojů či nápojů obsahujících návykové látky nezletilými žáky
- občasné ničení školního majetku (nejnověji částečně poškozené linoleum a schodiště)
- drobné krádeže v blízkém nákupním středisku
- skryté záškoláctví či častá absence některých žáků 2. stupně ve výuce
- malý zájem rodičů o dění ve škole

Školní preventivní tým

- **Ředitelka školy. Vedení školy**

- vytváří podmínky pro realizaci úkolů obsažených v Koncepci strategie a prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2019 – 2027.
- nesou odpovědnost za školní preventivní plán, jeho realizaci a realizaci navazujících

preventivních aktivit
- pověřují vhodného pracovníka funkcí školního metodika prevence, kterého motivují
- nesou zodpovědnost za jeho vzdělání v metodách, interaktivních technikách, v nácviku dovedností
- zodpovídají za soustavné vzdělávání pracovníků školy, vytváří prostor pro informování učitelů o formách prevence a o situaci na škole
- zajišťují spolupráci s rodiči, popř. zákonnými zástupci v oblasti prevence, informuje je o aktivitách realizovaných v rámci školy
- sledují efektivitu jednotlivých preventivních aktivit, zajišťuje jejich pravidelné vyhodnocování a vyvozuje opatření
- zajistí zakotvení preventivních opatření proti sociálně patologickým jevům v řádu školy nebo školského zařízení
- spolupracují při realizaci MPP s odborníky, vytváří podmínky pro poskytování poradenských služeb pro žáky, rodiče a učitele
- provádí příslušná opatření při výskytu sociálně patologických jevů ve škole
- zajišťují vybavení školy odbornými metodickými materiály a dalšími pomůckami pro realizaci MPP
- zodpovídají za zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu do výuky v jednotlivých předmětech
- provádí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole

- **Školní metodik prevence**

- pravidelně informuje pracovníky školy o vhodných preventivních aktivitách
- koordinuje a kontroluje realizaci preventivního programu školy podle potřeb program inovuje a vyhodnocuje
- zajišťuje evaluaci procesu a výsledků plnění plánu preventivního programu školy
- spolupracuje s ostatními ŠMP, okresním metodikem, popř. krajským školským koordinátorem prevence preventivních aktivit, se školskými a poradenskými, preventivními a krizovými zařízeními realizujícími vzdělávání v prevenci a s institucemi zajišťujícími sociálně-právní ochranu dětí
- informuje žáky školy, zákonné zástupce a pracovníky školy o jejich činnosti
- podílí se na opatřeních při výskytu rizikového chování ve škole a dává podněty k možné nápravě
- navrhuje vhodné odborné a metodické materiály pro realizaci plánu preventivního programu školy
- vede písemné záznamy o rozsahu a obsahu činnosti školního metodika prevence a navržených a realizovaných opatřeních
- vede písemné záznamy o rozsahu a obsahu činnosti školního metodika prevence a navržených a realizovaných opatřeních
- školní metodik prevence úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogickými a nepedagogickými zaměstnanci školy.

- **Výchovný poradce**

- koordinuje společně s MP aktivity školy v oblasti prevence
- nabízí pedagogickým, nepedagogickým pracovníkům a žákům možnost poradit se o svých problémech
- setkává se s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí a komunikaci s druhými
- komunikuje s pedagogy a sbírá podněty
- učitelé se na výchovného poradce nebo metodika prevence obracejí v případě: výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka v rovině osobnostní, rodinné či vztahové, při náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, hrubého porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádeží ve třídách
- spolu se školním metodikem prevence diagnostikuje situaci, navrhuje řešení, setkání zainteresovaných osob
- vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc
- účastní se spolu s MP třídnických hodin, které organizují třídní učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů mezi žáky
- obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se ně v případě potřeby - PPP, SVP, SPC, Centra psycho-sociální pomoci, Diagnostické ústavy, Sociální odbory, Policie ČR.

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- pobyty ve zdravotně příznivém prostředí (Švagrov, lyžařský výcvik)
- školní výlety
- škola v přírodě
- kulturní programy (kina, divadla, sport)
- projektové dny: Den Země, Den jazyků, apod.
- nabídka kroužků
- školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole
- projektové vyučování
- masopust
- besídky: Mikulášská besídka a Vánoční besídka

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy:

přivítání školního roku
- rozsvícení vánočního stromu + jarmark
- loučení se školním rokem
- společné výlety

- koncerty: Vánoční koncert
- kulturní programy k výročím
- besedy pro rodiče a děti
  čtení s babičkami a dědečky

Závěr

Strategie naší školy v primární prevenci je především zaměřena na:

- prevenci intolerance a nevhodného chování žáků vůči sobě navzájem, tedy prevence šikany násilí, vandalismu, xenofobie a rasismu
- podporu zdravého životního stylu
- prevenci kriminálního chování dětí a mladistvých
- prevenci zaměřenou proti užívání legálních návykových látek
- budování bezpečného klima ve škole.

V Oskavě dne 19. 9. 2022